

יומא ד

מחלוקת מניין מפרישים כה"ג 7 ימים?

ריש לקיש	רבי יוחנן	
מסיני דכתיב ויען כבוד ה' אל הר סיני ויכסו הענן שם ימים ויקרא אל משה ביום השביעי מכדי כתיב ויקרא אל משה ביום השביעי, מאי שם ימים? זה בנה אב, שכל הנכנס במחנה שכינה - טעון פרישת ששה	מימי המלואים אלו מעשה יום הכיפורים	
בשלמא לדידי דילפינא ממלואים - היינו דתניא: זה וזה מזין עליו כל שבעה מכל חטאות שהיו שם, דהואי נמי הזאה במלואים. אלא לדידך, דילפת מסיני - הזאה בסיני מי הואי?	ולטעמך מי ניחא? במלואים - דם, הכא - מים	קושי מעניין ההזאה
מעלה בעלמא	הא לא קשיא, דתני רבי חייא: נכנסו מים תחת דם	תירוץ
משה עלה בענן ונתכסה בענן ונתקדש בענן כדי לקבל תורה לישראל בקדושה, שנאמר ויען כבוד ה' אל הר סיני. זה היה מעשה אחר עשרת הדברות, שהיו תחלה לארבעים יום, דברי רבי יוסי הגלילי, רבי עקיבא אומר: ויען כבוד ה' - מראש חודש, ויכסו הענן - להר, ויקרא אל משה - משה וכל ישראל עומדין, ולא בא הכתוב אלא לחלק כבוד למשה. רבי נתן אומר: לא בא הכתוב אלא למרק אכילה ושחיה שבמעיו, לשומו כמלאכי השרת. רבי מתיא בן חרש אומר: לא בא הכתוב אלא לאיים עליו, כדי שתהא תורה ניתנת באימה, ברתת ובזיע, שנאמר עמד את ה' פיראה ודילי כרצנה. מאי ודילי כרצנה? אמר רב אדא בר מתנה אמר רב: במקום גילה שם תהא רעדה.	קזאת יבא אהרן אל הקדש - במה שאמור בענין. מאי היא - בענין דמלואים. ומה אמור בענין דמלואים - אהרן פירש שבעה ושמש יום אחד, ומשה מסר לו כל שבעה כדי לחנוכו בעבודה. ואף לדורות, כהן גדול פורש שבעה ומשמש יום אחד, ושני תלמידי חכמים מתלמידיו של משה, לאפוקי צדוקין, מוסרין לו כל שבעה כדי לחנוכו בעבודה. מכאן אמרו: שבעת ימים קודם יום הכיפורים מפרישין כהן גדול מביתו ללשכת פרהודין, וכשם שמפרישין כהן גדול כך מפרישין כהן השורף את הפרה ללשכה שעל פני הבירה צפונה מזרחה, ואחד זה ואחד זה מזין עליו כל שבעה מכל חטאות שהיו שם. ואם תאמר במלואים דם הכא מים - אמרת: נכנסו מים תחת דם. ואומר כאשר צעה ביום הזה ה' אל מעשה פרה, לכפר - אל מעשה יום הכיפורים.	ברייתא לחזוק
שמות פרק כד	קושי 1 על הברייתא: והאי קזאת מיבעי ליה לגופיה, בפר בן בקר תירוץ: אמרי: אי לקרבן לחודיה - לימא קרא בזה או באלה, מאי קזאת - שמעת מינה תרתי לחטאת ואיל לעולה! קושי 2 על הברייתא: מאי ואומר? למה צריך גם להביא את הפסוק בסוף הברייתא? תירוץ: וכי תימא יום הכיפורים קמא הוא דבעי פרישה, כדאשכחן במלואים, אבל ביום הכיפורים דעלמא לא; אי נמי, כהן גדול קמא הוא דבעי פרישה, אבל כהן גדול בעלמא לא - תא שמע: כאשר צעה וכו'	
היה שם ואתנה לך את לחת האבן והתורה והמצוה אשר כתבתי להורתם: (יג) ויקם משה ויהושע משרתו ויעל משה אל הר האלהים: ... (טו) ויעל משה אל ההר ויכס הענן את ההר: (טז) וישכן כבוד ה' על הר סיני ויכסו הענן ששת ימים ויקרא אל משה ביום השביעי מתוך הענן: (יז) ומראה כבוד ה' כאש אכלת בראש ההר לעיני בני ישראל: (יח) ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר ויהי משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה:		

במאי קא מיפלגי רבי יוסי הגלילי ורבי עקיבא? בפלוגתא דהני תנאי. דתניא: **בששה בחודש ניתנה תורה לישראל, רבי יוסי אומר: בשבעה בו.**

תנא קמא - ניתנה תורה בששה בשבעה	ר' יוסי - נתנה תורה בשבעה	
ביום לאחר שניתנה תורה - בשביעי	ביום שניתנה – בשביעי דכתיב ויקרא אלהים ביום השביעי	מתי עלה?
ר' יוסי הגלילי	ר' עקיבא	תואם שיטת
זה היה מעשה אחר עשרת הדברות ויכספו הצנן ששת ימים - למשה ויקרא אלהים ביום השביעי - לקבולי שאר תורה.	ויסכן כבוד ה' – מראש חודש ויכספו – ההר ויקרא אלהים ביום השביעי - לקבל עשרת הדברות	פירוש הפסוק: ויסכן כבוד ה' אל הר סיני ויכספו הצנן ששת ימים ויקרא אלהים ביום השביעי מתוק הצנן:

חיזוק להתאמת שיטת ר' יוסי הגלילי עם תנא קמא: דאי סלקא דעתך **ויסכן כבוד ה'** מראש חודש, **ויכספו הצנן** - להר, **ויקרא אלהים ביום השביעי** - לקבולי עשרת הדברות - הא קבילו להו משה, והא אסתלק ענן משה!

קושי על שיטת ר' יוסי הגלילי: בשלמא לרבי עקיבא - היינו דמשכחת לה בשבעה עשר בתמוז נשתברו הלוחות; עשרין וארבעה דסיון, ושיתסר דתמוז - מלו להו ארבעין יומין דהוה בהר, ובשבת בתמוז נחית, ואתא ותברינהו ללוחות. אלא לרבי יוסי הגלילי, דאמר ששה דפרישה וארבעין דהר, עד עשרין ותלת בתמוז לא אתבור לוחות!
תירוץ: אמר לך רבי יוסי הגלילי: ארבעין דהר בהדי ששה דפרישה.

חזרה לדרשה שנאמרה קודם: אמר מר: **ויקרא אלהים** - משה וכל ישראל עומדין. **חיזוק לדרשה:** מסייע ליה לרבי אלעזר, דאמר רבי אלעזר: **ויקרא אלהים** - משה וכל ישראל עומדין, ולא בא הכתוב אלא לחלק לו כבוד למשה.
קושי: מיתיבי: קול לו - **קול אלו**, משה שמע וכל ישראל לא שמעו!
תירוץ 1: לא קשיא; הא (**ויקרא אלהים**) - בסיני, הא - באהל מועד.
תירוץ 2: ואי בעית אימא: לא קשיא, הא - בקריאה, הא - בדבור.

במדבר פרק ז
(פד) זאת חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ בַּיּוֹם הַמָּשָׁח אֹתוֹ נְשִׂימָיִ יִשְׂרָאֵל קִעְרֹת כֶּסֶף שְׁתֵּים עָשָׂר מִזְרְקֵי כֶּסֶף שְׁנַיִם עָשָׂר כְּפוֹת זָהָב שְׁתֵּים עָשָׂר:
(פט) וּבָבֹא מֹשֶׁה אֶל אֱהֹל מוֹעֵד לְדַבֵּר אִתּוֹ וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל מִדְּבַר אֱלֹהֵי מַעַל הַכְּפֹרֶת אֲשֶׁר עַל אֶרֶץ הָעֵדֻת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרִבִּים וַיְדַבֵּר אֱלֹהֵי:

רבי זריקא רמי קראי קמיה דרבי אלעזר, ואמרי לה: אמר רבי זריקא רבי אלעזר רמי:

סתיירה	ולא יכל אלה לבלא אלה מוצד כי סכן אליו הצנן	ויבא משה מתוק הצנן
פתרון 1		מלמד שתפסו הקדוש ברוך הוא למשה והביאו בענן
פתרון 2		דבי רבי ישמעאל תנא: נאמר כאן מתוק ונאמר להלן מתוק, ויבאו בני ישראל מתוק היט. מה להלן שביל, דכתיב והיט להם חמה - אף כאן שביל

